

Aspiraties en sociale mobiliteit bij Roma

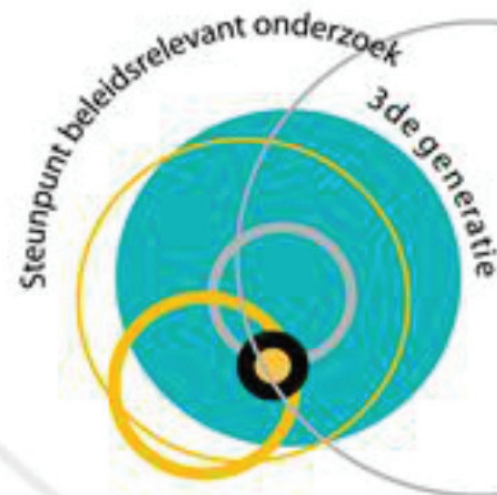
De visies van beleidsmakers, middenveldorganisaties, schoolactoren en Roma zelf

Joris Wauters

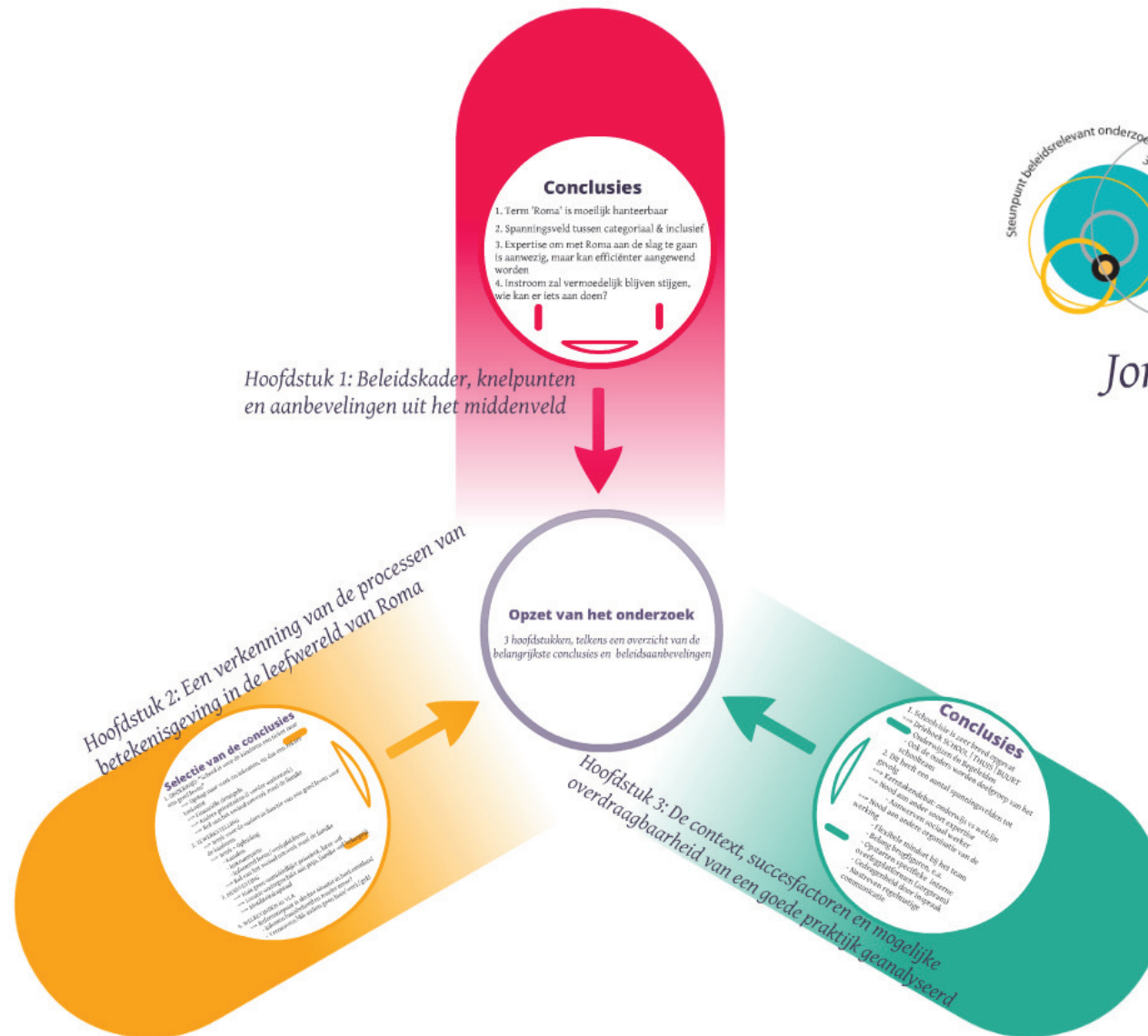
joris.wauters@ua.ac.be

CeMIS-Lunchseminarie

Antwerpen – 07/03/2013

**Inburgering en
Integratie**

Aspiraties en sociale mobiliteit bij Roma

Een studie van de visies van beleidsmakers, middenveldorganisaties, schoolactoren en Roma zelf.

van

Opzet van het onderzoek

3 hoofdstukken, telkens een overzicht van de belangrijkste conclusies en beleidsaanbevelingen

Conclusies

1. Term 'Roma' is moeilijk hanteerbaar
2. Spanningsveld tussen categoriaal & inclusief
3. Expertise om met Roma aan de slag te gaan is aanwezig, maar kan efficiënter aangewend worden
4. Instroom zal vermoedelijk blijven stijgen, wie kan er iets aan doen?

Hoofdstuk 1: Beleidskader, knelpunten en aanbevelingen uit het middenveld

Conclusies

1. Term 'Roma' is moeilijk hanteerbaar
2. Spanningsveld tussen categoriaal & inclusief
3. Expertise om met Roma aan de slag te gaan is aanwezig, maar kan efficiënter aangewend worden
4. Instroom zal vermoedelijk blijven stijgen, wie kan er iets aan doen?

Aanbevelingen

1. Over welke Roma hebben we het?
 - ==> Nuanceren van de term 'Roma' in het politiek en maatschappelijk discours helpt destigmatiseren
 - ==> Maakt het mogelijk te benoemen waar nodig
2. Categoriele aanpak bij sommige subgroepen is wenselijk
 - ==> Debat over specifieke actie voor bepaalde subgroepen binnen de Roma toelaten
 - ==> Categorieaal mogen werken met deze groepen als middel tot verdere inclusieve acties
3. Vernieuwde, duurzaam verankerde overlegstructuur uitbouwen
 - ==> lokale ondersteuningsplatforms met gemandateerde casemanager-experts
 - Stedelijk en Provinciaal niveau
 - Brugfiguren en Romamediatoren
 - 1ste en 2de lijnszorg
 - ==> Vlaams overkoepelend platform
 - Visieontwikkeling
 - Signaal- en lobbyfunctie
 - opvolging en advisering van beleid(sacties)
 - Expertiseopbouw en -uitwisseling
4. Druk zetten op herkomstlanden en de EU
 - ==> push-factoren in herkomstlanden aanpakken
 - ==> ondertussen aan de slag met Roma in VLA

Hoofdstuk 2: Een verkenning van de processen van betekenisgeving in de leefwereld van Roma

Selectie van de conclusies

1. ONDERWIJS: "School is voor de kinderen een ticket naar een goed leven"
 - ==> Opstap naar werk en inkomen, en dus een zekere toekomst
 - ==> Financiële drempels
 - ==> Andere prioriteiten (! verder onderzoek)
 - ==> Rol van het sociaal netwerk rond de familie
2. TEWERKSTELLING
 - ==> Werk voor de ouders in functie van een goed leven voor de kinderen
 - ==> Werk > Opleiding
 - Kanalen
 - Instrumenten
 - Informeel leren/werkplekieren
 - ==> Rol van het sociaal netwerk rond de familie
3. HUISVESTING
 - ==> Huis geen onmiddellijke prioriteit, later wel
 - ==> Locatie ondergeschikt aan prijs, familie wel belangrijk
 - ==> Motiliteitskapitaal
4. WELBEVINDEN in VLA
 - ==> Referentiepunt is slechte situatie in herkomstland
 - Inlossen basisbehoeften zonder meer?
 - Vernauwen blik indien geen huis/werk/geld

Opzet van het onderzoek
3 hoofdstukken, telkens een overzicht van de belangrijkste conclusies en beleidsaanbevelingen

Hoofdstuk 3: De context van de overdraagbaarheid

Selectie van de conclusies

1. ONDERWIJS: "School is voor de kinderen een ticket naar een goed leven"
 - ==> Opstap naar werk en inkomen, en dus een zekere toekomst
 - ==> Financiële drempels
 - ==> Andere prioriteiten (! verder onderzoek)
 - ==> Rol van het sociaal netwerk rond de familie
2. TEWERKSTELLING
 - ==> Werk voor de ouders in functie van een goed leven voor de kinderen
 - ==> Werk > Opleiding
 - Kanalen
 - Instrumenten
 - Informeel leren/werkplekleren
 - ==> Rol van het sociaal netwerk rond de familie
3. HUISVESTING
 - ==> Huis geen onmiddellijke prioriteit, later wel
 - ==> Locatie ondergeschikt aan prijs, familie wel belangrijk
 - ==> Motiliteitskapitaal
4. WELBEVINDEN in VLA
 - ==> Referentiepunt is slechte situatie in herkomstland
 - Inlossen basisbehoeften zonder meer?
 - Vernauwen blik indien geen huis/werk/geld

Aanbevelingen

1. Zend de boodschap uit op de frequentie die gehoord wordt
==> maak meer gebruik van de sociale netwerken rond de families
 - sleutelfiguren
 - vertrouwenspersonen
 - brugfiguren
2. Speel in op de terreinen die door de doelgroepen zelf belangrijk geacht worden
==> ouders gericht op inkomen en werk
==> ouders (uit het onderzoek) gericht op schoolcarrière voor de kinderen indien er geen andere preoccupaties bestaan
? Mogelijkheid om via scholen te werken?
3. Aanwezige Roma zijn van plan om te blijven. Ga met hen aan de slag! Zij kunnen een rol spelen bij vlottere integratie van toekomstige nieuwkomers

Opzet van het onderzoek

3 hoofdstukken, telkens een overzicht van de belangrijkste conclusies en beleidsaanbevelingen

Conclusies

1. Schoolvisie is zeer breed opgevat

==> Driehoek SCHOOL | THUIS | BUURT

— Onderwijzen én Begeiden

- Ook de ouders worden doelgroep van het schoolteam

2. Dit heeft een aantal spanningsvelden tot gevolg

==> Kerntakendebat: onderwijs vs welzijn

==> Nood aan ander soort expertise

- Aanwerven sociaal werker

==> Nood aan andere organisatie van de werking

- Flexibele mindset bij het team

- Belang brugfiguren, e.a.

— Opstarten specifieke interne overlegplatformen (zorgteam)

- Gedragenheid door inspraak

- Nastreven regelmatige communicatie

Hoofdstuk 3: De context, succesfactoren en mogelijke overdraagbaarheid van een goede praktijk geanalyseerd

Conclusies

1. Schoolvisie is zeer breed opgevat

==> Driehoek SCHOOL | THUIS | BUURT

— Onderwijzen én Begeleiden

- Ook de ouders worden doelgroep van het schoolteam

2. Dit heeft een aantal spanningsvelden tot gevolg

==> Kerntakendebat: onderwijs vs welzijn

==> Nood aan ander soort expertise

- Aanwerven sociaal werker

==> Nood aan andere organisatie van de werking

- Flexibele mindset bij het team

- Belang brugfiguren, e.a.

- Opstarten specifieke interne overlegplatformen (zorgteam)

- Gedragenheid door inspraak

- Nastreven regelmatige communicatie

Aanbevelingen

1. Dit model als denkoefening, inspiratie of misschien zelfs blauwdruk
==> proces in specifieke context

2. Beleidsdomeinen Welzijn, Integratie, Onderwijs... kunnen samenwerken om een aanpak zoals deze te stimuleren (samenwerkingen, subsidies...) of af te dwingen (bv. als toetssteen bij evaluaties/doorlichting)

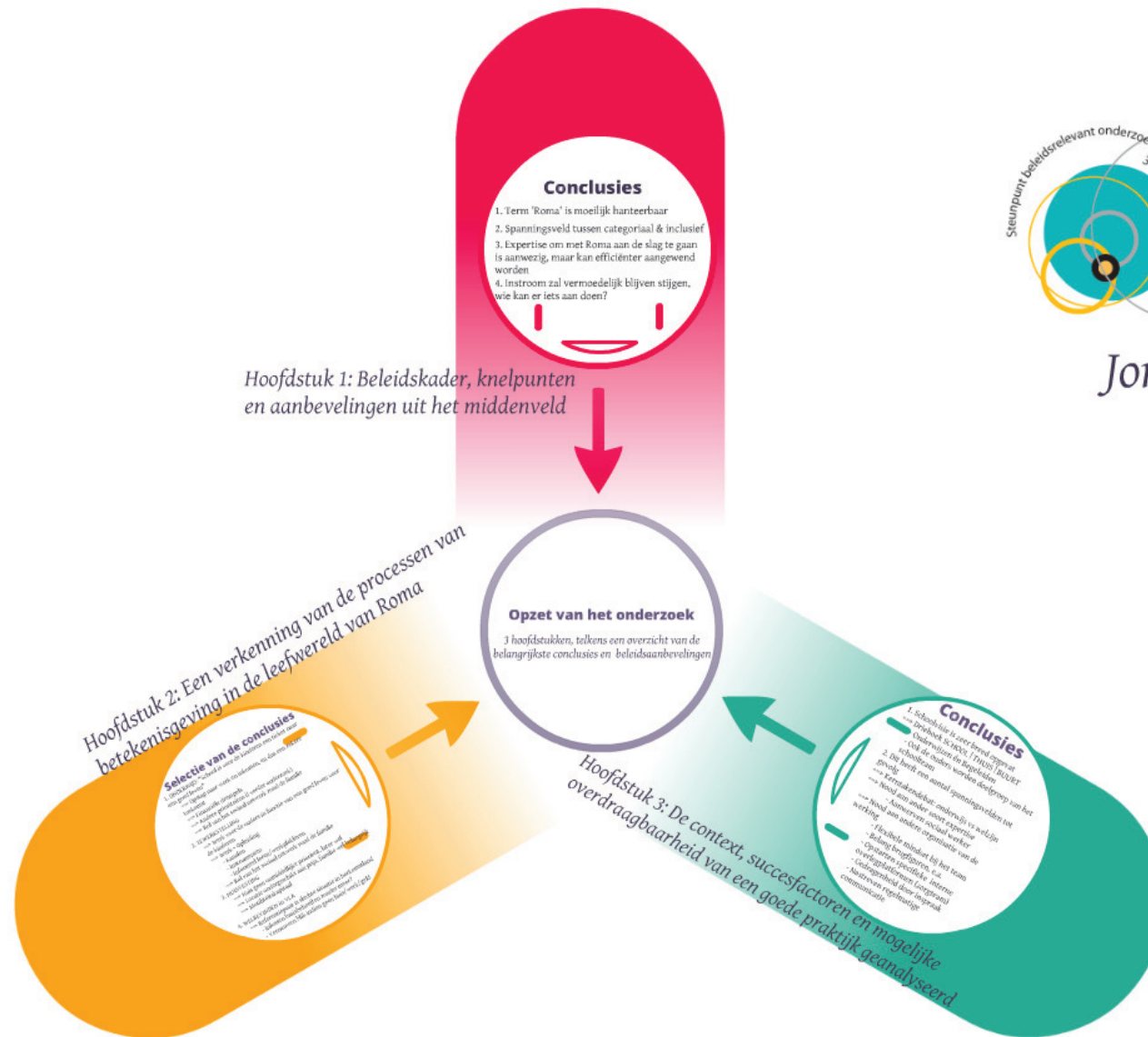
3. Aanwezigheid van brugfiguren is zeer belangrijk om de visie ook te kunnen implementeren

==> nood aan structurele LT-inbedding

==> aantrekken van deskundigen, bv. sociaal werkers

4. School kan als ingang van het sociaal netwerk rond Romaouders gebruikt worden.

==> ! Valkuil: moet een veilige omgeving voor de kinderen blijven!

Aspiraties en sociale mobiliteit bij Roma

Een studie van de visies van beleidsmakers, middenveldorganisaties, schoolactoren en Roma zelf.